

J E L E N K Ö R.

48. szám.

Pest szombat junius 15dikén.

1833.

Foglalat: Magyarország (Pozsonyban ker. ülések jun. 7—10ig. Uj Personalis. Pest megye közgyűlése jun. 4—9ikeig. Nemz. casinobeli tudnivalók. Nyelvünk ügye Selmecezen 's a' békés-bánsági evang. egyházakban. Jessich püspök †). Anglia (rabszolga szelleműek gyűlése Londonban. Ellice a' katonasághoz. Nép-ujságok bujtogatási. Parliam. ülések majus 30ik. Evans elválasztására nagy ebéd 's egyebek). Franciaország (Lafayette pártolja a' Lengyeleket a' maj. 24iki követkam. ülésben, folytatása ezen üléseknek maj. 29ikeig). Belgium (az előegyezés). Németország (bírószági rendelet Wirth, Siebenpfeiffer 's egyebekről). Törökbirodalom (a' nagyur feledés-végzete. B. Stürmer ausztriai 's b. Martens porosz követek fogadtatása. Konstant. újabb hírek maj. 28ikáról).

MAGYARORSZÁG.

Pozsonyban f. hón. 7ikén tartott ker. ülésökben RRink előbb a' vallás-tárgyi már kész 5ik üzenet javaslatát olvastaták fel 's leiratni rendelék, majd az urbariumi földszabályozás felőli vitákat folytatták, névszerint pedig azon keletkezett kérdés ügyében: valljon a' megyeszéken (sedrián) kezdendő regulatioi-pör előtt nem volna e szükség az ügy előleges megvizsgálását egy politikai választottságra bizni 's milly hatáskörrel? Más nap, azaz 8ikán a' fen említett 's ekkor már leirt üzenetjavaslat kerülvén tanácskozás alá, mint a' RRék közös ohajtását magában kimerítve foglaló majd nem általában jóvá hagyatott. 10dikén megint az urbarium vétetett föl, 's ekkor az előbb érintett kérdés is, eldőlt.

Királyunk Ő Felsége maj. 31ikén költ legfensőbb határozata szerint Sárdi Som-sich Pongrácz alnádort 's Pest megye főispáni helytartóját kir. táblai Elölülővé 's a' királyi Személyes Jelenlét törvényszékbeli Helytartójává, (Personalissá) méltóztatott kegyelmesen kinevezni országos érdemire 's magas tulajdonira nézve.

Tek. Pest vmegyének f. hón. 4—9ikeig tartott közgyűlésében országgyűlési követeknek tudósítási, az ezekre adott állandó választottsági vélemény, 's több más nagyobb érdekű tárgyzatok fölvétele mellett előterjesztetett a' hidegyesület előlülőjétől Pest RRhez küldött 's a' mult közgyűlésben az állandó küldöttségre vélemény-adásul bizott megkereső levelet illető biztossági kész javaslat is olly tartalommal: „hogy minekutána azon Jelentésből, melyet Andrásy György és Széchenyi István gróf urak a' Buda és Pest között építtetni szándéklott állóhid ügyében közre bocsátottak, 's melyet

a' küldöttség is vizsgálatba vett, a' tárgyalt czélnak mind hasznos mind lehetségs létérol nem lehet meg nem győződni; Jelesül hasznos létére nézve csak azon egy tekintetet vevén is fontolatra, hogy így e' két város összeköttetése által elérnének azon czél, mellynél fogva Magyarországnak ollyan egy fővárosa lenne a' kettőből, mellytől méltán reménylhetni, hogy az a' pallérozdás, belső csinosodás és nemzeti szorgalom előmozdítására főeszközül fog szolgálni; de megszűnnék továbbá azon akadály is, melly a' Nemzet a' belii forró kívánságának, hogy az országgyűlések a' Haza közepén Pesten tartassanak, még eddig a' helynek állított szük léte miatt ellene gördíttetni szokott, 's így ezen 's több ehez hasonló tekinteteknél fogva minthogy annak lehetősége a' fen érintett Jelentésben megfoghatólag elő van adva: úgy vélekedik a' küldöttség, hogy ezen kérés a' lelkes pártolást minden tekintetben megérdemli azon módon, hogy a' tárgyalt czélra megkívántató költségek egy magányos társaság által, melly azonban az ország pártfogása alatt álljon, eszközöltessenek; alapja pedig az legyen, hogy mindaddig, valámig a' kitett 's megkívántató költségek minden részben ki nem kerülnek, a' felállítandó hidon a' meghatározandó bért mindenki, ki azt használja, személy- vagy rang-válogatás nélkül fizesse, azon hozzá adással, hogy annak tariffája (árlajstrom) ezen országgyűlésen, tartása egész idejére változhatlanul állapittassék meg 's minden más befolyástól teljesen szabaddá tétessék; — ki levén pedig mindenemű költségek tökéletesen elégitve — mellynek ideje szinte országgyűlés által leszen meghatározandó, — akkor a' vámfizetés módja azonnal előbbi állapotjába térjen vissza.“ Az egybegyűlt RR. a' véleményt egyes szóval elfogadták, hozzá adván: a) hogy ha e'

kók.	53
el.	—
	1240
gio	—

tárgyalt czél teljesülést nyerhetne, szükséges legyen Buda 's Pest városával a' most fenálló hidjövdelem előre látható csökkenedésire 's uri jusaira nézve leendő kártalanítás iránt is gondoskodni; annál fogva oda utasíttatnak követ urak: hogy ezt a' tárgynak az országgyűlésen előfordulandó alkalmával említésbe hozván, egy országos küldöttséget kérjenek ki, melly a' tárgyat még bővebben megvizsgálván terjessze azt országgyűlés eleibe. Elhatározott egyszersmind: b) hogy a' megyebeli RRnek az állandó-hid tárgyában imígyen lett megállapodásukról az ország többi nemes vmegyéji is tudósíttassanak azon bizodalmas felszólítással, hogy részükről is követeiknek hasonló utasítást adni méltóztassanak. Továbbá ugyanezen közgyűlés Budapesten, Ó-Budán, Szentendrén a' marhahus fontját 13, fagygyuét 26, gyertyáét 39, szappanét 38 váltó kra; pilisi járásban a' marhahusét 12 $\frac{1}{2}$, fagygyuét 25, gyertyáét 37 $\frac{1}{2}$, szappanét 36 $\frac{1}{2}$ kra; Kecskemét, N.Körös, Czepléd, Abony, Vác, Kalocsa, Pilis, és más contractionalis helyeken, midőn azokban katonaság fekszik, a' marhahusét 12, fagygyuét 24, gyertyáét 36, szappanét 35 kra; többi mváros v. helységekben a' marhahusét 11, fagygyuét 22, gyertyáét 33, szappanét 32 váltó kra határozá. Marha-aprólék mindenütt felényi áru. Fiatal v. bőrs sertéshus H ja a' marhahusénál 3, az öreg v. bőrtlené pedig 2 kral drágább. A' városi 's vidéki nép közt könnyen elcsuszó száz meg száz visszaélés közben, jó az illyes árszabásokat is hitelesen tudni.

Tudnivalók a' nemzeti Casinorul

1833iki második félesztendőre.

Folyó 1833 eszt. jun. 2ikán az Alapok által meghatározott Köz-ülés tartatott. Jelen volt 73 Részes.

I. A' Részvényesek száma mostan 424.
II. A' pénztárban találtatott 2050 for. 30 kr. pengő. A' kereskedői Egyetemnek kölcsön adatott négy ezer ezüst forint, — 's e' szerint van már a' kereskedői Egyetemenél 6 pC. kamat mellett 14,000 for. — kr. Gőzhajórészvényben vagyon 3,000 for. — kr. Kinn maradtott 1829 és 1830ról tartozásképen 500 for. — kr. 1831ről 650 for. — kr. 1832ről 2,350 for. — kr. 1833ról 8,200 for. — kr.

Öszvesen 30,750 for. 30 kr. pengő. — III. A' Nemzeti Casinói Társaság a' Kemnitzer házba kivánta volna lakását általtenni, de azon ház örökösei között e' miatt kedvetlen kérdések támadván, — czélját a' Társaság el nem érheté; 's ennelfogva mostani szállása iránt uj 3 esztendőre szerződést kötött. — A' kereskedői Egyetem az eddig fizetui szokott esztendei házbérből 480 ezüst forintot engedett el, e' szerint az esztendei házbérezentul 4,000 ezüst forint lesz. Ez két részben fog félvévenként előre fizettetni. Ezen kívül a' kereskedői Egyetem a' nagy terem melletti oszlopos helyből (erkélyből) üveges szobákat készített maga költségin, 's ezzel is a' Társaság lakszobáji száma szaporodui fog. — IV. A' rév-komáromi hajózási bátorságosító Társaságnál két részvény fog vétetni. Egyegy 500 forint váltón. — V. A' könyvtár szaporítására ezer ezüst forint rendeltetett. — VI. A' ház építésére az aláírások ez alkalmal is szaporodtak, 's mindig folynak. — VII. Ki a' Választottság által Részvényesnek tán be nem vétetik, ügyét a' Köz-ülés elibe feljebb viheti, 's ez által elválasztathatik. — VIII. Uj Részvényessé lett 9, t. i.: Csernovich Péter ifjabb, Messkó Jakab báró, Perlaky Károly, Radványi Miklós, Rigl Antonin, Szabó József, Spechner János, Vlasic Endre, Wurm Rudolf. — IX. Az utolsó Nagy-Gyűlés óta halál által közülünk kiragadtatott: Fáy Ferencz. — X. A' Jelenkor czimü hazai ujság Nemzeti Casinói Társaságunk hivatalos ujsága lesz; 's ezentul a' Tudnivalók is csupán azon ujság által fognak közhirrre tétetni. Pesten junius 2ikán 1833. A' Választottság nevében Szatthmáry József.

Selmecz jun. 2ikán: Hazánk tarka vegyületü tagjainak testvéribbekké forrasztatások 's a' honi nyelv egyetemülése ügyében legyen szabad városunk haladását is egy pár részrehajlatlan betüvel érinteni. Helybeli iskoláinkban is t. i. névszerint az evang. régi gymnasiumban már sok évtől fogva, sőt a' meddig csak emlékeznünk lehet, nem csak nyilván taníttatik a' magyar nyelv, nevezetesen annak grammatikája ('s pedig nem Versegly Epite-me-ja szerint), de mintegy 8-9

év óta a' fentebb osztályok idősb nevendékei Scheverlay Mátyás ur (egykori professoruk) előljáró- 's igazgatósága alatt egy, a' magyar nyelvnek komolyabb 's nem csupán észlegi hanem tettelegi művelését 's gyakorlását magának irányul tűzött társaságba össze is állottak, 's ennek fogantja nem csak évről évre növekedett, de most már olly szembetűnő is, hogy a' kik csak ezen kisded egyesületnek utóbb évekbeli iskolai vizsgálatit jelenlétükkel diszesíték, mindnyájan igen nagy tetszéssel hallgaták az ahhoz tartozó (noha gyakran törzsökös tót v. német, 's csupán csak ezen, némelyektől tót iskolának keresztelt, tudományos intézetben nyelvünk annyi értelmére jutott) ifjaknak magyar folyó és kötött beszédbeli zsenge munkáikat. Legújabbán pedig már némi, 's jobbára saját költségein szerzett 's évenként nagyobbuló magyar könyvtára is levén e' társaságnak, sikere még kihatóbb, minthogy ezen könyveit más ifjabb, az egyesülethöz még ugyan nem tartozó, de épen ez által jövődöben annál érdemesb 's alkalmasb tagjaivá leendő tanulóknak is olvasgatásra kiszolgáltathatja. Igazgatója mostan, az egyébiránt is szép érdemű de kivált hazai nyelvünket egész erejéből pártoló Boleman István professor ur, aleölölője pedig egy az idősb és jártasabb tagok közül; tagjainak száma 35öt felül hág. E' társaságon kívül emlékeztetre méltó még egy másik, magyar és pedig négyes hangu éneklésben magát gyakorló egyesület is, mellynek kormányzója mindig egy, az itteni tudományos hangász-intézetben arra idomosított ügyesb tanuló ifju. Igen méltó ismérni még azon egyesületet is, mellyet ugyan az itteni bánya mű-tanulók 's néhány ifjabb bánya-tiszt nyelvünk terjesztése czéljaul képeznek, 's mind magok mind a' városi közönség közt naponként sikereseb foganattal gyarapitnak el annyira, hogy az ezelőtt csak 10—15 évvel is még csupa tót-német városnak utczaiban 's házaiban a' magyar nyelvet mintegy versenyleg, az itteni különféle tudományos intézetbeli tanuló ifjuságtól pedig közönségesen hallhatni. — K. — Szinte örvendeztető a' békes-bánsági evang. Esperességnek, melly 80,000 lélekből áll, f. eszt. maj. Sikan Szar-

vason tartott senioratusi gyűlésekor ugyan nyelvünk terjesztése ügyében hozott határozata is. Valamint t. i. a' mult évi maj. 30ikán Csabán tartott gyűlés alkalmával köz örömmel fogadtatott az, hogy ezentul az esperességi jegyzőkönyvek magyar nyelven vitessenek, ugy ez uttal már csakugyan azon is szerkeztetvén azt, e' fölött hazafui érzéssel újra meghagyatott: hogy azon hazai nyelv a' templomokban telhetőleg, — egyetértvén a' lelkipásztorok a' hivekkel, 's erről a' legközelebb M. Berényben tartandó esperességi gyűlésre jelentéseik bevéartván, — de az iskolákban kellőképen is gyakoroltassék, 's e' szerint az ujdön behozatandó tanítók ezentul a' magyar nyelv elegendő tudása nélkül hivatalaikba ne is iktathassanak; illy eszközök által várhatván egyedül az esperesség a' kívánt egyetértést, szeretett Hazájának pedig törvényesen kimondott akaratja teljesíthetését. H. J.

Zengben majus 6ikán hunyt el az ottani megyés püspök 's kir. tanácsnok Jessich K. János ur, életének 87 évében.

A N G L I A.

A' nyugotindiai (gyarmati) ügyekben érdeklött kereskedők, ültetvényesek, hajósak 's t. eff. nagy gyülekezetet tartottak majus 27ikén Londonban, 's abban, mint a' Chronicle mondja, kemény határozatokat fogadtak el a' ministeri, rabszolga-emancipatioi terv ellen, mellyről általában ugy vélekedtek, hogy az a' mi saját gyarmatinkat (az angolokét t. i.) megrontani, más országokban pedig a' rabszolgaságot 's rabszolga-kereskedést elő fogja mozdítani. Előre látjuk, mond erre a' Chronicle, hogy az érdeklött ministeri terv kemény ellenállást fog a' kereskedői világban találni, melly igen is természetes, miután nem csak itt Londonban, hanem más nagy kikötőkben is olly tömérdek az ollyan háznépek száma, kiknek, akár ültetvény- vagy hajó-birtokosok, zálogra-hitelezők 's más effélék legyenek, egész vagyonyok a' nyugotindiai dolgok állapotjától függ. Részünkről nem hisszük, hogy a' ministeri terv kivihető legyen, 's így ítélnék mind azok, kik a' nyugotindiai gyarmatok belső viszonyait 's állapotját közelebről ismerik. Az ültetvényes és a' rabszolga ezer ütközések-

tárgyalt czél teljesülést nyerhetne, szükséges legyen Buda 's Pest városával a' most fenálló hidjövdelem előre látható csökkenedésire 's uri jusaira nézve leendő kártalanítás iránt is gondoskodni; annál fogva oda utasítatnak követ urak: hogy ezt a' tárgynak az országgyűlésen előfordulandó alkalmával említésbe hozván, egy országos küldöttséget kérjenek ki, melly a' tárgyat még bővebben megvizsgálván terjessze azt országgyűlés eleibe. Elhatározottat egyszersmind: b) hogy a' megyebeli RRnek az állandó-hid tárgyában imígyen lett megállapodásukról az ország többi nemes vmegyéji is tudósíttassanak azon bizodalmas felszólítással, hogy részükről is követeiknek hasonló utasítást adni méltóztassanak. Továbbá ugyanezen közgyűlés Budapesten, Ó-Budán, Szentendrén a' marhahus fontját 13, fagygyuét 26, gyertyaét 39, szappanét 38 váltó kra; pilisi járásban a' marhahusét 12 $\frac{1}{2}$, fagygyuét 25, gyertyaét 37 $\frac{1}{2}$, szappanét 36 $\frac{1}{2}$ kra; Kecskemét, N.Kőrös, Czegléd, Abony, Vác, Kalocsa, Pilis, és más contractionalis helyeken, midőn azokban katonaság fekszik, a' marhahusét 12, fagygyuét 24, gyertyaét 36, szappanét 35 kra; többi mváros v. helységekben a' marhahusét 11, fagygyuét 22, gyertyaét 33, szappanét 32 váltó kra határozá. Marha-aprólék mindenütt felényi áru. Fiatal v. bőrs sertéshus H ja a' marhahusénál 3, az öreg v. bőrtlené pedig 2 kral drágább. A' városi 's vidéki nép közt könnyen elcsuszó száz meg száz visszaélés közben, jó az illyes árszabásokat is hitelesen tudni.

Tudnivalók a' nemzeti Casinorul

1833iki második félesztendőre.

Folyó 1833 eszt. jun. 2ikán az Alapok által meghatározott Köz-ülés tartatott. Jelen volt 73 Részes.

I. A' Részvényesek száma mostan 424.
II. A' pénztárban találtatott 2050 for. 30 kr. pengő. A' kereskedői Egyetemnek kölcsön adatott négy ezer ezüst forint, — 's e' szerint van már a' kereskedői Egyetemenél 6 pC. kamat mellett 14,000 for. — kr. Gőzhajó-részvényben vagyon 3,000 for. — kr. Kinn maradt 1829 és 1830ról tartozásképen 500 for. — kr. 1831ről 650 for. — kr. 1832ről 2,350 for. — kr. 1833ról 8,200 for. — kr.

Öszvesen 30,750 for. 30 kr. pengő. — III. A' Nemzeti Casinói Társaság a' Kemnitzer házba kívánta volna lakását általtenni, de azon ház örökösei között e' miatt kedvetlen kérdések támadván, — czélját a' Társaság el nem érheté; 's ennél fogva mostani szállása iránt uj 3 esztendőre szerződést kötött. — A' kereskedői Egyetem az eddig fizetni szokott esztendei házbérből 480 ezüst forintot engedett el, e' szerint az esztendei házbér ezentul 4,000 ezüst forint lesz. Ez két részben fog félvéneként előre fizettetni. Ezen kívül a' kereskedői Egyetem a' nagy terem melletti oszlopos helyből (erkélyből) üveges szobákat készített maga költségin, 's ezzel is a' Társaság lakszobáji száma szaporodui fog. — IV. A' rév-komáromi hajózási bátorságosító Társaságnál két részvény fog vétetni. Egyegy 500 forint váltón. — V. A' könyvtár szaporítására ezer ezüst forint rendeltetett. — VI. A' ház építésére az aláírások ez alkalommal is szaporodtak, 's mindig folynak. — VII. Ki a' Választottság által Részvényesnek tán be nem vétetik, ügyét a' Köz-ülés elibe feljebb viheti, 's ez által elválasztathatik. — VIII. Uj Részvényessé lett 9, t. i.: Csernovich Péter ifjabb, Messkó Jakab báró, Perlaky Károly, Radványi Miklós, Rigl Antonín, Szabó József, Spechner János, Vlasic Endre, Wurm Rudolf. — IX. Az utolsó Nagy-Gyűlés óta halál által közülünk kiragadtatott: Fáy Ferencz. — X. A' Jelenkor czimű hazai ujság Nemzeti Casinói Társaságunk hivatalos ujsága lesz; 's ezentul a' Tudnivalók is csupán azon ujság által fognak közhírré tétetni. Pesten junius 2ikán 1833. A' Választottság nevében *Szatthmáry József*.

Selmecz jun. 2ikán: Hazánk tarka vegyületű tagjainak testvéribbökké forrasztatások 's a' honi nyelv egyetemülése ügyében legyen szabad városunk haladását is egy pár részrehajlatlan betüvel érinteni. Helybeli iskoláinkban is t. i. névszerint az evang. régi gymnasiumban már sok évtől fogva, sőt a' meddig csak emlékeznünk lehet, nem csak nyilván tanítatik a' magyar nyelv, nevezetesen annak grammatikája ('s pedig nem Versegly Epitome-ja szerint), de mintegy 8—9

év óta a' fentebb osztályok idősb nevédekai Scheverlay Mátyás ur (egykori professoruk) előjáró- 's igazgatósága alatt egy, a' magyar nyelvnek komolyabb 's nem csupán észleli hanem tettelegi művelését 's gyakorlását magának irányul tűzött társaságba össze is állottak, 's ennek foganatja nem csak évről évre növekedett, de most már olly szembetűnő is, hogy a' kik csak ezen kisdud egyesületnek utóbb évekbeli iskolai vizsgálatit jelenlétükkel diszesíték, mindnyájan igen nagy tetszéssel hallgaták az ahoz tartozó (noha gyakran törzsökös tót v. német, 's csupán csak ezen, némellyektől tót iskolának keresztelt, tudományos intézetben nyelvünk annyi értelmére jutott) ifjaknak magyar folyó és kötött beszédbeli zsenge munkáikat. Legujabban pedig már némi, 's jobbra saját költségein szerzett 's évenként nagyobbuló magyar könyvtára is levén e' társaságnak, sikere még kihatóbb, minthogy ezen könyveit más ifjabb, az egyesülethez még ugyan nem tartozó, de épen ez által jövődében annál érdemesb 's alkalmasb tagjává leendő tanulóknak is olvasgatásra kiszolgáltathatja. Igazgatója mostan, az egyébiránt is szép érdemű de kivált hazai nyelvünket egész erejéből pártoló Boleman István professor ur, alelölölője pedig egy az idősb és jártasabb tagok közül; tagjainak száma 35öt felül hág. E' társaságon kívül emlékezetre méltó még egy másik, magyar és pedig négyes hangu éneklésben magát gyakorló egyesület is, mellynek kormányzója mindig egy, az itteni tudományos hangász-intézetben arra idomosított ügyesb tanuló ifju. Igen méltó ismerni még azon egyesületet is, mellyet ugyan az itteni bányá mü-tanulók 's néhány ifjabb bányá-tiszt nyelvünk terjesztése czéljaul képeznek, 's mind magok mind a' városi közönség közt naponként sikeresb foganattal gyarapítanak el annyira, hogy az ezelőtt csak 10—15 évvel is még csupa tót-német városnak utezáiban 's házai-ban a' magyar nyelvet mintegy versenyleg, az itteni különféle tudományos intézetbeli tanuló ifjuságtól pedig közönségesen hallhatni. — K. — Szinte örvendeztető a' békes-bánsági evang. Esperességnek, melly 80,000 lélekből áll, f. eszt. maj. 8ikán Szar-

vason tartott senioratusi gyűlésekor ugyan nyelvünk terjesztése ügyében hozott határozata is. Valamint t. i. a' mult évi maj. 30ikán Csabán tartott gyűlés alkalmával köz örömmel fogadtatott az, hogy ezentul az esperességi jegyzőkönyvek magyar nyelven vitessenek, ugy ez uttal már csakugyan azon is szerkeztetvén azt, e' fölött hazafiui érzéssel újra meghagyatott: hogy azon hazai nyelv a' templomokban telhetőleg, — egyetértvén a' lelkipásztorok a' hivekkel, 's erről a' legközelebb M. Berényben tartandó esperességi gyűlésre jelentéseik bevaratván, — de az iskolákban kellőképen is gyakoroltassék, 's e' szerint az ujdun behozatandó tanítók ezentul a' magyar nyelv elegendő tudása nélkül hivatalaikba ne is iktathassanak; illy eszközök által várhatván egyedül az esperesség a' kívánt egyetértést, szeretett Hazájának pedig törvényesen kimondott akarattja teljesíthetését. H. J.

Zengben majus 6ikán hunyt el az ottani megyés püspök 's kir. tanácsnok Jessich K. János ur, életének 87 évében.

A N G L I A.

A' nyugotindiai (gyarmati) ügyekben érdekléttkereskedők, ültetvényesek, hajósak 's t. eff. nagy gyülekezetet tartottak majus 27ikén Londonban, 's abban, mint a' Chronicle mondja, kemény határozatokat fogadtak el a' ministeri, rabszolga-emancipatioi terv ellen, mellyről általában ugy vélekedtek, hogy az a' mi saját gyarmatinkat (az angolokét t. i.) megrontani, más országokban pedig a' rabszolgaságot 's rabszolga-kereskedést elő fogja mozdítani. Előre látjuk, mond erre a' Chronicle, hogy az érdeklétt ministeri terv kemény ellenállást fog a' kereskedői világban találni, melly igen is természetes, miután nem csak itt Londonban, hanem más nagy kikötőkben is olly tömérdek az ollyan háznépek száma, kiknek, akár ültetvény- vagy hajó-birtokosak, zálogra-hitelezők 's más effélék legyenek, egész vagyonyjuk a' nyugotindiai dolgok állapotjától függ. Részünkről nem hisszük, hogy a' ministeri terv kivihető legyen, 's így ítélnék mind azok, kik a' nyugotindiai gyarmatok belső viszonyait 's állapotját közelebbről ismerik. Az ültetvényes és a' rabszolga ezer ütközések-

be fognak azonnal keveredni egymással, 's ha a' kormány minden ültetvényhez egyegy tisztet rendelne is, még sem volna képes a' békét és jó rendet fentartani. Azért magok a' ministerek végett ohajtjuk, hogy a' terv huzassék vissza, mert előre látjuk, hogy ha ok e' terv mellett megmaradnak, ezt keserűn fogják megbánni. —

Ellice ur, az új hadminister, utasításokat bocsátott a' katonaezredek parancsnokihoz, mint a' Herald írja, hogy a' korbácsbüntetést csak végeszköz gyanánt 's olly ritkán használják a' mint csak lehet, hogy a' parlamentnek ne legyen oka e' dologba törvényhozólag elegyednie. Egyszersmind jelenté Ellice ur, hogy ő a' királynál lépéseket fog tenni a' katonatisztek formaruháiban teendő némi változtatások iránt, mint-hogy a' mostani rendszabások sok részben igen terhesek a' vagyontalan vagy is szegényebb tisztekre nézve.

A' felsőház majus 30iki ülésében előterjeszté gróf Grey a' legujabban Anglia, Franciaország 's Németalföld között kötött előegyeztést (l. ezt ujjolag 's egész terjedelmében Belgium alatt). Hg Wellington jelenti, hogy a' jövő hétfőn, u. m. június 3ikán egy, a' királyhoz intézendő alázatos felirást fog javaslatba hozni Portugáliának 's annak Angliához képesti jelen állapotja ügyében. —

A' De al mellett állott egyesült (angol-francia) hajóhad majus 30ikán parancsot kapott eloszolnia. E' parancs következésiben Satellite corvette az éjszaki tengerre vitorlázott az ottan szerte czikázó Stag fregátot visszahíni. Donegal angol lineahajó Portsmouthba készült vissza. — Marquis Palmella Portsmouthból Oporto felé evezett el.

A' Morning-Chronicle egy vasárnapi újságból (The poor man's Guardian) néhány helyeket hoz fel annak kimutatására: milyen tanácslatokat adnak az alsó néposztályoknak 's mikép igyekeznek azokat bujtoztatni 's jövő revolutionalis esetekre elkészítgetni. A' nevezett Guardian ugyan is azt mondja, hogy Cully és Brooke (meggyilkolt politiahajduk) sorsa megtaníthatá a' népet, mikép szabadulhat jó szerrel meg ezen bérlett gyilkosaktól; továbbá inti a' népet, hogy jövő gyülekezeteihez egy kis kenyeret,

sajtot és egy kést hozzon, jó nagy és széles kést, mellyet kenyér- és sajtmetszésre és még más dolgokra is lehessen használni 's t. i. — Általában az angol ujságok, a' nem épen illiberalisok is, úgy látszik méltán panaszkodnak azon nőtten növekedő ingerlettség 's elkeseredés miatt, melly az alsóbb néposztályokban egy idő óta uralkodik 's folyvást tápláltatik.

Evans ezredesnek megválasztatása ünepéül nagy ebédet adtak a' westminsteriek majus 29ikén, mellyen mint gondolhatni a' legelhatározottabb radicalisok valának jelen: mingyárt a' legelső áldomás „a' király egészsége“ füttyel 's lármával fogadtatott, de midőn a' második is „a' királynét 's a' kir. ház egyéb tagjait“ emlité, a' zaj és pisszegetés miatt nem leheté szót hallani. Kétségkívül, ugymond a' Globe, melly ezen leirást adja, a' régi, gyökeres és igazságos radicalisok azt hitték és várták, hogy a' legelső áldomás nem lehet másért, mint „a' népért, melly a' hatalomnak egyetlen igazságos kútfeje“, azért boszankodtak, midőn az első pohár a' királyra, azért zúgtak midőn a' második is még a' királynéra köszöntetett. Evans ezredes az óráá köszöntött áldomást e' következővel viszonzá: „Westminster választóiért! Kövesse bár az ő példájokat egész Anglia!“. O'Connell egészségre is ittak, ki midőn erre köszönőleg válaszolt, hosszas beszédében a' többi közt a' coronerjury multkori itéletét (Cully és Brooke megöletésök miatt) is védelmezé 's azt, mint jogtudós, helyesnek mondotta. A' Globe ezen vendég-ség leirtánál még megjegyzi azt is, hogy ebéd után a' sok borozás miatt a' teremnek egyik részében igen zavaros scenák történtek, egyébiránt se Evans ezredest se legközelebb társait semmi kicsapongásról nem vádolja.

A' kir. főügyvéd (Sollicitor general) a' coroner-jury említett itéletétől a' Kings-benchhez hivatkozott (appellált) mivel, ugymond, azon itélet a' tanuk vallomásival ellenkezik 's így törvényesen hiányos vagy hibás. Ugyanis a' tanuvallomásokból nyilvánosan kitetszett, hogy az érdeklétt eset ha nem egyenes v. szántsándékos gyilkolás (Mord) is, legalább vétkes agyonütés (Todschlag) volt, nem pedig kimenthető ölés, mint azt a' jury ne-

vezé. Ha az illyes ítéletek helyben hagyatnának, ez annyi volna, mint büntetlenséget ígérni előre is mind azoknak, kiket a' kormányzék ezentul gyilkolásért fogva vád alá vétetni. A' kir. törvényszék (Kings-bench) néhány percz tanakodás után a' jury ítéletét törvénytelennek 's annál fogva megsemmisítettnek (cassálnak) nyilatkoztata. — Az alsóház majus 30iki ülésében a' gyarmati rabszolgaság eltörlesztését illető kormányjavaslat vala napi renden. Mielőtt a' ház ennek vizsgálatára biztossággá változnék, Vyvyan ur még egyszer kelt ki ellene 's a' tervet elmellőztetni sürgeté. Fő okai most is azok voltak, hogy a' rabszolga a' tulajdonosnak tagadhatatlan 's megismert birtoka; hogy másnak birtoka felől nem rendelkezhetik a' ház a' nélkül, hogy azért tökéletes kárpótlást adjon, ezt pedig a' kormányjavaslat nem ad. Ő ugyan a' rabszolgák lassankénti 's óvatos felszabadittatását nem akarja ellenzeni, de más részről reményli azt is, hogy egy hiu popularitás végett nem fogja magát a' ház illy önkényre, és igazságtalan rendszabásra ragadtatni. — A' ház azonban biztossággá válván Stanley ur az előbbi szónok czáfolatába 's a' kormányjavaslat bővebb fejtegetésibe bocsátkozott. Elmondá azon értekezéseket, mellyek e' tárgyban a' ministerium 's a' nyugotindiai kereskedők választottsága között folytak, melly utóbbinak kívánatához, ugymond, a' kormánynak közeledni is lehetetlen volt. Ugyan is e' választottság nem kíván kevesebbet, mint hogy a' rabszolga-tulajdonosoknak 44 millio font sterlingnyi kárpótlás adassék 's még 41 esztendeig a' rabszolgák feletti jelen jusaikban hagyassanak meg. (Halljuk! 's nevetnek). A' ház önkényleg átlátandja, hogy a' kormány illy ajánlatokba nem bocsátkozhatott 's kénytelen volt egy saját, közép utat választani. Egyébiránt a' hozzá több oldalról érkezett figyelmeztetésre a' kormány nem idegen az eredeti, multkor előadott tervben némi változtatásokat tenni. Jelesül most alkalmasb-nak itéli a' kormány, hogy azon 15 millio font sterlinget, melly az ültetvényeseknek kárpótlékul adatik 's ennek kamatait ne a' rabszolgák térítsék meg szabad egynegyed idejük munkabériből, se pedig magok az

ültetvényesek, hanem mind a' két summa a' czukorvám fölemeltetésiből kerüljön ki. E' beviteli vámot t. i. a' kormány ismét 24—27 shillingre szándékozik rugtatni, mi által, mint reményli, a' czukorfogyasztás (consumtio) épen nem fog tetemesen csökkenni 's így a' statusjövedelem se fog tetemes csorbulást szenvedni. Igaz, hogy a' czukor e' rendszabás által drágulni fog, de ez nem a' gyarmatoknak, hanem egyedül a' fogyasztó angol népnek leend így terhire, melly nép, mint Stanley ur bizton reményli, édes-örömet tesz e' csekély áldozatot egy olly czél elérésére, mellyért olly igen élénk részvétet 's sympathiát mutatott. (Halljuk! halljuk!) — Ezen tervnek Hay ezredes és Stewart ur szólának ellene, Buxton ur pedig mellette, ki a' kifejtett változtatásnak még nagyobb terjedelmet kíván adatni. Ward ur megjegyzi, hogy ezen módosítás által az előbbi tervnek épen legjózanabb része döntetik el, t. i. az, hogy a' rabszolgák ön keresetök díjából váltsák ki magokat 's így munkásságra és önálló szorgalomra szokjanak, mielőtt idejük és személyöknek szabad uraik lennének. Végre Godson ur indítványára a' további vitatás más napra halasztatott. — E' napon, t. i. maj. 31iken azonban az angol bank ügye (privilegiumának további meghagyatása) vala napi renden, melly iránt lord Althorp csakugyan némi resolutiókat hozott ajánlatba, de bővebb tudósítás még eddig se erről se az előbbi tárgy tovább vitatásáról nem érkezett.

FRANCZIAORSZÁG.

Mint említettük, a' követkamara majus 24iki ülésében kérdést tön general Lafayette a' belső ministerhez a' Lengyelek iránt, névszerint mennyiben igazak azon rágalmak, mellyek ujolag a' lengyel menekvők 's kiköltöztek felől terjedezének. Gróf d'Argout felelete a' következő fő pontokat 's adatokat érdeklé: Ha valamellyik a' Lengyelek közül a' király és törvény iránti tisztelet ellen vét, akkor a' kormány azt tette 's azt fogja tenni, mit kötelessége parancsol. — Utfeveleket még csak Belgiumba 's Angliába lehet nekik adni, mert csak ezen országokban fogadtatnak még be. Rágalom, hogy a' francia kormány a' külső hatalmak-

hoz jegyzékeket küldene a' Lengyelek ellen, de ön földén sem tür részükről semmi propagandát, annál kevesbé, minthogy tudva van, hogy tervek koholtatnak felszólítani Európa minden népeit szövetséges republicák (Foederativrepubliken) felállításira. Kinek a' Lengyelek sorsa szíven fekszik, legjobban bebizonyítandja azt az által, ha nekik tanácsolni fogja, hogy a' csábitóktól 's csábitástól ovakodjanak. — General Lafayette megjegyzé, hogy a' minister maga megengedi, milly csúfos volna Franciaországra nézve, ha más kormányok számára vinne politiát; a' Lengyelek viselete iránt a' minister csak állítványokat hoz fel, nem bizonyítványokat, 's ő (Lafayette) a' kormánytiszték amaz állítványinak Franciaország sympathiáját teszi ellenébe, 's úgy vélekedik, hogy ha minden a' mit a' minister mond igaz volna, a' francia népnek igen vaknak vagy igen balgatagnak kellene lenni 's a' t. A' dolognak mint tudjuk további következése nem lett, 's a' kamara más tárgyra ment által.

Ugyanazon (a' 29ikei) ülés végén a' nyilvános oktatás budgetét csaknem minden vitatás nélkül egészen elfogadá a' kamara. Más nap (30ikán) szintazon gyorsasággal fogadtatott el az igazságministeri budget. Csak egy cikkelye támasztott emennek némi vitát, t. i. a' törvényszéki előlülők 's fő ügyvédek fizetések, mellyeket most a' ministerek úgy hoztak ismét ajánlatba, mint a' kamara által e' folyó 1833ik évi budget vitatásakor tett lerovások előtt voltak. Havin ur ellene volt ezen változtatásnak 's a' lerovásokat tovább is meghagyatni sürgeté, de Barthe (igazságminister) és Dupin urak védelmére a' kamara ama' régibb, magasabb fizetések csakugyan visszaállította. Ez után az országos munkák 's építvények iránti javaslat jött vitatás alá, melly mellett legelőbb is Thiers és Arugo urak szólottak.

B E L G I U M.

Brüsseli ujságok szerint következő a' három hatalmasság közötti egyezés egész terjedelmében: Ő Felségök a' Francziák királya, Nagybritannia 's Irland egyesült országok királya, 's Németalföld királya Luxemburg nagyhercege, kölcsönös viszonyai-

kat olly lábra ohajtván ismét állítani, mellyen 1832nek novembere előtt voltak, e' végre egy szerződés megkötetésiben egyeztek meg, 's meghatalmazottaikká kinevezék: Ő Felsége a' Francziák királya Talleyrand-Perigord Károly Móricz urat, Talleyrand herczegét, francia pairt 's a' t.; Ő Felsége Nagybritannia 's Irland egyesült országok királya pedig nagy tiszteletű Palmerston Henrik János viscount (vicegróf) urat, első statusitoknokot a' külügyek osztályánál, irlandi pairt 's a' t.; 's Ő Felsége Németalföld királya, Luxemburg nagyhercege végre Dedel Salamon urat a' németalföldi oroszlan rend vitétét; — kik is miután hatalmazványikat kicserélék 's kellő jó rendben találák, e' következő cikkelyeket állapíták meg és írták alá: 1. Közvetlen a' jelen egyezés erősítvényinek kicseréltetésök után Ő Felségök a' Francziák királya 's Nagybritannia királya meg fogják az embargot szüntetni, mellyet németalföldi király Ő Felsége alattvalóinak hajóikra, csolnakaikra 's áruikra vettetének; minden letartóztatott hajó minden terhestül azonnal szabadon bocsáttatik 's az illető tulajdonosnak visszaadatik. 2 cikkely. Ugyanekkor azon németalföldi katonák, mind a' tengeri, mind a' szárazföldi királyi hadsereghez tartozók, kik jelenleg Franciaországban vannak letartóztatva, fegyvereikkel, pogyászukkal, szekereikkel, lovaikkal 's más a' külön testekhez (Corps) vagy egyes személyekhez tartozó saját jószágikkal együtt németalföldi király Ő Felsége statusaiba visszamenendének. 3 cikkely. Mind addig, míg a' Hollandia 's Belgium közötti viszonyok egy végegyezés által elintéztetve nem lesznek, kötelezi magát Ő hollandi Felsége, az ellenségeskedést el nem kezdeni 's a' Scheldén hajózást tökéletesen szabadon hagyni. — 4 cikk. Közvetlenül a' jelen egyezés erősítvényinek kicseréltetésök után Maas vize a' közkereskedésnek megnyittatik, 's az azon hajózhatás mind addig, míg ezen tárgy vég elrendezése megállapítva nem lesz, ugyanazon határozatoknak leend alájok vetve, mellyek 1831nek martz. 31ikén Mainzban a' Rajnán hajózhatásra nézve hozattak, mennyiben t. i. ama' határozatok a' nevezett folyamra

(t. i. Maasra) alkalmazhatók. A' közösülés Maestricht vára 's az éjszakbrabanti határszélek, ugy szinte a' nevezett vár (Festung) 's Németország között szabad 's akadálytalan leend. 5 cikk. A' magas alkuvó felek kötelezik magokat, azon végegyezéssel haladéktalanul foglalatoskodniok, melly által az Ö németalföldi Felsége 's Luxemburgi nagy herczeg statusai 's Belgium közötti viszonyok lesznek megállapítandók. Fel fogják Ausztria, Porosz- és Oroszország udvarait is szólítani, hogy ezen munkában szinte részt vegyenek. 6ik cikk. A' jelen egyezés megerősítetik, 's az erősítvények 10 nap alatt, vagy ha lehet hamarabb is Londonban kicseréltetnek. — Költ Londonban maj. 21ikén 1833. Talleyrand. Dedel. Palmerston. Világosító cikkely: Az alkuvó magas felek abban egyeztek meg, hogy a' mai napon költ egyezés 3ik cikkelyében foglalt határozat az ellenségeskedés megszüntetése iránt Luxemburg n. herczegsége 's Limburgnak ideiglen a' belga seregek kezeikben levő részeire is kiterjed. — Egyébiránt önkényleg értetik, hogy az azon cikkelyben említett végegyezés megkötéseig a' Scheldén hajózás ugy fog divatozni, mint 1832nek novembere előtt divatban volt. — A' jelen, világosító cikkely pedig ugyanazon becsü 's erejű legyen, mint ha a' mai egyezésbe szóról szóra beiktatva volna; minek hiteleül a' meghatalmazottak ezt is aláírták 's pecséteikkel megerősíteték. London, maj. 21. 1833. Talleyrand. Dedel. Palmerston.

Brüssel képviselőivé az új kamarába Rouppe, Coghén, Lebeau, Teichmann, Goblet, Meeus és Brouckère urak, jobbára ministerek vagy ministeriek, választattak majus 30ikán.

NÉMETORSZÁG.

A' zweibrückeri feljebbviteli törvényszék kimondá végre ítéletét a' mult évi zavarkért fogságba vetett politikai vétségüekre a' következőkben: Vád alá vettetnek az assisek előtt dr. (ügyvéd) Wirth, dr. Siebenpfeiffer, Hochdörfer (plebános), Scharff, Hamburgból, Becker, frankenthali kefégyáros; dr. Grosze; dr. Pistor; Rost, zweibrückeri könyvnyomató; 's

Baumann, pirmseni kereskedő; mint kik lázadásra 's kormány-felforgatásra ingerleték a' népet, de siker nélkül. E' vétségre számüzetés van a' bajor fenytő törvények által szabva. Továbbá ugyancsak az assisek előtt fegyör alá vétetnek: Schüller, Savoye, Geib 's Eifler, mint kik valóságos összeesküvést képeztek kormány-felforgatásra, melly vétségre a' törvény halált mond. Végre a' fenytő politiai törvényszék elébe idéztetendők: Fitz, Kolb, a' speyeri ujság volt szerkeztetője; Kohlhepp könyvnyomató; 's juris candidatus Barth; ugy szinte feloldatásuk esetén az első rendbeliek (Wirth, Siebenpfeiffer 's a' t.), mint kik hivatalbeli személyeket hivatalos foglalatosságikban háborgattak és megsértettek. — Feloldattak: Jülich, Deidesheimer, Frey, és dr. Hepp (Neustadtból). — Dr. Widmann, Brüggemann, Hallauer, dr. Strohmayer, Funké és Lohbauer, mint külföldiek, iránt pedig a' törvényszék magát nem illetőnek (incompetensnek) nyilatkoztatá, 's a' további nyomozatot az itteni (bajor) törvényszékeknél megszüntetni végzé. A' két első rendü vádlottak megítéltetése Landauban (bajor város és erősség) e' végre egybehivandó rendkívüli assisek által fog történni 's a' pörfolyam jövő július 29ikén megnyitanni.

TÖRÖKORSZÁG.

A' párisi Moniteur több más, általunk már közlött hirrel, Konstantinápolyból majus Sikáról e' következő feledés-végzetet is közli, mellyet a' szultán majus 6ikán a' kisasiai török tisztviselőkhöz intézett: Parancsolat a' Kis-Asia külön részeibeli vezérekhez, mirimiranokhoz (admiral), molláh-k, kadi-k, nab-ek, mosselimek, vajdák, ayánok 's más köz hivatalúak 's jelesbekhez: A' hűség és hódolat azon bizonyításit, mellyeket legujabban Mehemed Ali basa, aegyptusi helytartó, és fija Ibrahim adtanak, én kegyesen fogadtam 's őket nagy-urijó indultommal ismét megajándékoztam. Mehemed Alit az aegyptusi és candiai helytartóságba megerősítettem, 's különös kérelmire neki még Damaskus, Tripolis (Syriában), Sayda, Safed és Haleb vidékeit, továbbá Jerusalemet és Naplus kerületit, a' mekkai zarán-

doklók kíséretét és Dsidda főkörmányzóságát megadtam. Fija Ibrahim a' mekkai Seikol-harem tisztét 's a' dsiddai kerületet ujjal megkapta; ezen felül pedig még az eddig a' nagyuri bérföldek kincstársága alá tartozott Adana kerülete iránt tett kérelmének is engedvén, azt neki, mint bérföldet (arenda, törökül muhassilik) általadtam. Azon méltányság, emberiség és jószághoz képest, mellyel engem az ég felruházott, parancsolom ezennel Kis-Asiának külön részeiben mindenkinek, a' kit illet, hogy az ottani lakosak és jelesbek közül senkit a' történetekért ne háborgassanak, az elmúltakat pedig örök feledés leplével borítsák. Ti, részletekről, az én nemes gondolkozásomat alattvalóitokkal kellőleg tudatni fogjátok 's azon lesztek, hogy a' szíveket minden tekintetben megnyugtassátok 's népemtől, melly istentől az én kezeimre bízott jószág, életemért imádságokat nyerjete. Ezen fermán az én chatti-she-rifemhez képest azért adatott ki, hogy az előbbit nektek tudtotokra adja. Ti tehát az én legfőbb akaratomat mindennel, a' kiket illet, tudatni, a' lakosakat megnyugtani 's könyörgéseiket érettem kinyerni kötelesek lesztek. Teljesítsétek parancsolatomat 's ne engedjétek, hogy valaki az én legfőbb szándékom ellenére háborgattassék. —

Báró Stürmer ausztriai rendkívüli követ a' török udvarnál majus 23ikán adá be megbízó levelét ünnepélyes audientian a' szultánnak. E' végre a' hivataloskodó követségi titoknok 's tolmács kíséretében dél tájban a' nagy uri palotába ment Tsiragánba, holott őt mingyárt a' tengerparton a' Pétervárából nem rég visszatért Namik basa, brigade general, 's néhány tisztei fogadák. Az udvarban a' nagy-uri testőrséget találá kiállítva, melly őt itt szokott katonai tisztelkedéssel 's muzsikaszóval üdvözlé. A' lépcsők alján Ferid Ahmed basa, felén pedig Seraskier Chosrew basa 's Fewzi Ahmed basa váranak reá, kik is őt a' vendég-palotába vezetvén, itt keleti szokás szerint frissítőkkel vendégelék 's mintegy egy negyed óráig pihenni engedék. Végre az említett basák, a' reis-effendi (külsőminister) 's a' porta tolmácsa kíséretében a' nagy-uri teremekbe vezet-

tetek, holott ő, az ausztriai követ, a' szultánhoz török nyelven tartá beszédet, mellyen a' szultán nagy örömet s meglepülését jelenté. Különös örömmel emlékezett a' szultán azon őszinte barátságáról, mellyet iránta Ő Felsege az ausztriai Császár minden alkalommal de kivált ez utóbbi időszakban kimutatott 's melly, mint mondá, részéről a' legélénkebb megismértetést 's köszönetet kívánja. Miután a' megbízó levél áttatása szokott forma szerint megtörtént, a' szultán még hosszas beszédbe bocsátkozott a' követ urral a' jelen körülmények felől; — 's mielőtt ez eltávoznék, sajnálkozását fejezte ki azon, hogy a' követ ur elfogadtatása hamarabb nem eshetett meg, a' kísérő basáknak pedig megparancsolá, hogy neki, a' követnek, a' palota szobáit mutogassák meg. A' követ urat ugyanazon basák 's ugyan addig kísérek ismét vissza, kik és a' hol őt jöveletekor fogadák. — Ugyanaz nap 's ugyanugy fogadtatott báró Martens, porosz kir. követ ur is.

Bécsbe rendkívüli alkalommal maj. 28ikáról is jöttek Konstantinápolyból tudósítások, mellyek szerint Ibrahim basa Adana áltengedtetésével tökéletesen ki levén elégitve, seregeinek a' Tauruson tul vonulását nem csak megrendelte, hanem valóban már el is kezdette. Ennek hire jöven Konstantinápolyba az orosz tengeri és szárazföldi erő is készült a' visszaindulásra, melly is azonnal el fog kezdődni, mihelyt Kiutahiából azon hír jövend, hogy az Aegyptusiak a' Tauruson már valóban átköltöztek. Ez, mint vélekedtek, mintegy két hét alatt fogott megtörténni, miről hogy azonnal 's bizonyos hírt vehessenek, gr. Orloff (orosz rendkívüli követ) egyik segéd-tisztét a' portának egyik tisztviselőji kíséretében Kiutahiába küldötte, hogy a' megtörtént visszavonulást rögtön jelenthessék. — El levén így e' kétes vita békésen intézve, Halil basa, Alexandriában volt nagy-uri rendkívüli küldött, Konstantinápolyba visszatért 's helyette az alku szerint áltengedett tartományok igazgatását illető rendezkedés végett Elhads Edhem effendi, volt hadi kincstárnok (defterdar) küldetett Alexandriába.

Legújabb: Jun. 12ikén estve 3/4 tízre Pozsonyban Szent Márton temploma tornyát egyetlenegy dördületre a' villám megsújtá. Minden oltó iparkodás mellett is teteje leégvén rézfedelestül éjszak felé tetemes kár nélkül zuhant le, de a' harangok és szentegyház minden kincsestül 's belkiszületestül megmentetett. A' jövő táskával többet.

Szerkezteti Helmezy. Nyomatatja Landerer.